

МІГЕЛЬ КОЛЬЯСО

ХЛОПЧИК І АНГЕЛ

Оповідання

Батько взяв сина на коліна і сказав:
— Хочеш, я розповім тобі про сатурніанців?

— А хто такі сатурніанці, тату?
— Зараз дізнаєшся. Але головне —
ти повинен зрозуміти, що в житті треба
бути дуже обережним. Отже, слухай:

Був недільний вечір, і хлопчик, сидячи біля дверей свого дому, сумно дивився на порожню вулицю. Сутінки насува-
лись і густішли, і хлопчик дедалі біль-
ше щулнався серед того безлюддя і тиші.
У недільні вечори, скільки він себе па-
м'ятав, завжди буває тихо і порожньо.
І от, коли він відчув себе вже зовсім са-
мотним і ладен був засумувати по-
справжньому, у небі раптом з'явилися величезна мильна бульбашка. Хлопчик вибіг на середину вулиці, стежачи, як ця бульбашка, поволі обертаючись, росла й росла. А коли виросла завбільшки май-
же в три метри, то опинилася дуже
блíзько, м'якенько спустилася, наче
просто лягла на бруківку.

Із сфери вийшов сатурніанець.

Був він дуже високий і худорлявий, мав великі чорні очі, а шкіра в нього бу-
ла червона і блища, вкрита безліччю малесеньких бульбашок, що мінилися всіма кольорами.

Дві яскраво-жовті антени стирчали з його шолома, схожі на вусики комах.

Коли він виходив із сфери й зіткнувся із земним повітрям, почулося тихе ши-
піння.

Хлопчик анітрохи не злякався. Вони спокійно дивилися в очі один одному. Дивилися так, інби були все життя знайомі.

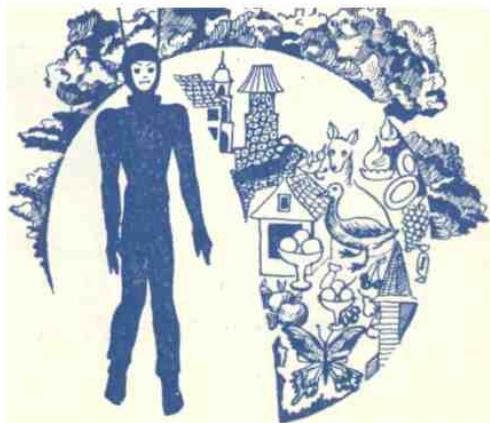
Сатурніанець схилився до хлопчика.

— Привіт! — мовив він.

— Привіт! — одівався хлопчик.

Сатурніанець вказав на свою величезну летячу кулю і спітав:

Мігель Кольясо (нар. 1936 р.) — кубинський письменник, художник, журналіст Літературного консультанта Літературної секції Національної ради в справах культури. Співробітник періодичних видань «Діалог лібрер», «Культура-84», «Уніон», «Ла гасета де Куба». Автор багатьох радіо- і телевистав, п'ес. Найвідоміші прозові книжки: «Подорож» (1968), «Онолорія» (1973). «Фантастична книга Оаха», (1966), з якої перекладено і вміщено тут оповідання

— Хочеш зі мною?

Очі в хлопчика радісно заблищають, але він щось пригадав і знітися.

— Не можу... — Повагався трохи і додав: — Мене покарано.

— За що?

Відкрив рота, щоб збрехати, та погляд сатурніанця зупинив його.

— Та... розбив одну річ, і мене покарали.

— А що розбив?

— Склянку. Тільки ж ненавмисне...

Сатурніанець зробив якийсь незрозумілий хлопчикові жест.

— І за це тебе покарано?

— Угу, тато мене відшмагав і звелів, щоб я нікуди звідси не відходив.

— Ум-м, — вихопилося в сатурніанця. Здавалося, він посміхається. — А ми ось що зробимо...

— Що? — знову зрадів хлопчик.

— Зараз я зроблю такого самого хлопчика, як ти, і ми його залишмо тут замість тебе. Він буде такий схожий на тебе, що тато ні про що не здогадається і ніхто не здогадається. А ми собі втечемо. Ну, що ти скажеш?

Хлопчик глянув на сатурніанця із захватом.

— Але... як ти це зробиш?

— Дуже просто. Дивись!

І на очах зачудованого хлопчика в отворі сфери з'явився інший хлопчик, неймовірно схожий на нього.

— Ой! — вигукнув справжній хлопчик.

— Точнісінько такий, як я.

— Але це тільки робот...

— Що?..

— Ро... Це лялька. Лялька, яка дуже схожа на тебе, і більш нічого.

Ляльковий хлопчик підійшов ближче, сів біля дверей будинку, обхопив коліна руками, поклав на них підборіддя і скривив дуже сумну гримасу, таку саму, яка була на обличчі хлопчика перед тим, як прилетів космічний корабель.

— А тепер, — мовив космічний пршелець, пlesнувшись в долоні, — рушаймо на прогулянку, нам треба стільки побачити...

— А куди? Ми полетимо? У небо?

— Якщо хочеш, то й полетимо.

— Далеко-далеко над морем? І залежимо в степі, і побачимо там усіх звірів?

Сатурніанець посміхнувся. Щось загадкове було в його посмішці...

— Можна й так, — мовив, — якщо бажаєш.

— І ми будемо все літати й літати, і мені не треба буде вмиватися і йти до ліжка?

— Уже не треба... Ніколи вже не треба буде, — підтвердив сатурніанець, вказавши на робота, мовив: — Ось хто робитиме все це замість тебе.

Потім він трохи занепокоєно озирнувся навколо і спітав:

— Ну, то що, рушаймо?

— Так! — вигукнув хлопчик, кинувшись до кулі.

— Зачекай, — зупинив його сатурніанець. — Дай мені руку, бо в зорельоті дуже легко загубитися.

— Як це я загублюся, — засміявся хлопчик, адже куля така маленька.

— Ти так гадаєш?.. Насправді вона дуже велика. Зарах сам побачиш.

Вони увійшли в отвір сфери. І хлопчик побачив розлогу долину, де бігали сила-силена усіляких звірів з яскравим барвистим хутром. Перетнувши долину, що здавалася нескінченою, вони потрапили в іграшкове літаюче місто.

Хлопчик у захваті смикав раз у раз свого супутника за руку, читаючи про все, що потрапляло на очі.

— Страйбай, — сказав сатурніанець, — тримайся міцніше, бо зараз полетимо. — І вони раптом злетіли дуже високо.

Тут хлопчик побачив багато-багато дітей, таких, як він, тисячі, мільйони дітей, що теж літали й радісно верещали, перекидаючись у повітрі, бігали по місту, самі чи разом з іншими сатурніанцями.

— Послухай, — звернувся хлопчик до свого незвичайного супутника, — я й гадки не мав, що мильні бульбашки можуть бути такі величезні й гарні всередині. А всі мильні бульбашки такі?

— Мабуть, ні. Ця особлива.

Хлопчик зазирнув йому в очі і дуже серйозно спітав:

— Скажи, ти ангел?

— Що? — не зрозумів сатурніанець.

— Ти ангел? — повторив хлопчик запитання. — Невже ти не знаєш, що таке ангел небесний?

— Не знаю. Та якщо тобі цього хочеться, то нехай я буду ангел. Адже я також злетів з неба. Але дуже здалеку, з планети Сатурн.

— А що таке планета?

— Планета — це... Ну, загалом це щось схоже на цю мильну бульбашку.

— Ага, — сказав хлопчик. — А тепер куди ми рушимо?

— До дитячого міста, — відповів сатурніанець і прискорив свій лет крізь хмарі.

Коли прибули до міста, космічна людина промовила:

— У цьому місті можна досхочу гратися. Можна йти все що заманеться і навіть курити цигарки аж до нудоти, якщо тобі подобається ковтати дим. Мож-

на бруднити одежду, можна скакати й кричати скільки завгодно. Це місто належить тільки дітям, воно складено з цукерок. Зараз тут зібралися мільйони дітей, власне, всі діти Землі. Бракувало тільки тебе одного!

Сатурніанець зиркнув на місто і весело пlesнув у долоні. Та потім очі йому ніби оповила темна хмаря.

— Біжі погуляй, — додав він. — Скоро ми за вами прийдемо. — І зник серед хмар, що ставали дедалі густішими й темнішими.

Хлопчик побіг, щасливий, до міста, бавився з усіма дітьми світу, ів шукерки й морозиво, доки набридло.

Аж ось настало ніч, з неба почувся страхітливий гуркіт, і діти з жахом стали помічати, що їхні тіла змінюються, що вони поступово обергаються на звірят. Діти почали кричати з переляку, але криків не виходило, вони вже ревли, мов ослики, іржалі, немов коні, бекали, наче ягнятка, шипіли, як гусі, рожкали, мов свині або кумкали, як жаби.

Наш хлопчик теж забекав і почав плакати від жаху: він хотів поклікати батьків на допомогу, а виходило якесь бекання. І тут перед ним з'явився сатурніанець, насуплений, зловісний, і зловтішно зареготовав:

— Ну, тепер усе гаразд, — мовив. — Ти обернувся на чудове ягнятко. Що, плачеш і сумуєш за домом? Ти вже там нікому не потрібний, навіть своїм батькам. Тепер лишилося тебе тільки з'їсти. І те саме буде з усіма дітьми Землі. Вас усіх замінили на роботів. Уявляєш, що воно буде, коли робот виростуть?

З неба опустилися страшні чорні машини з величезними щипцями, якими вони хапали діток.

— Ай, — наказав сатурніанець одній з машин, — бері оцього! В кошару його!

Машина загарчала, обгорнулася по лум'ям і парою й важко посунула до хлопчика. І величезні щипці неквапно знялися над його головою. Трохи повисіли і раптом блискавично, з посвистом упали вниз.

— Мамо! — зойкнув хлопчик і кинувся з плачем у сусідню кімнату.

— Що з тобою? — спітала мама.

— Я боюся, — заплакав хлопчик. — Не залишай мене самого в темній кімнаті. Мене сатурніанці хочуть забрати!

Мати, спалахнувши від гніву, рвучко обернулася до чоловіка, що спокійно читав газету, і розлючено вигукнула:

— Йолоне! Коли ти нарешті перестанеш лякати дитину проти ночі своїми побрехеньками!

Потім, погладивши хлопчика по голові, сказала:

— Ходімо, синку, ніяких сатурніанців не існує, то все тато вигадав. Ходім, я з тобою посиджу.

Та коли вони переходили до іншої кімнати, хлопчик помітив дві тоненькі анте-

ни, що тихенько погодувались над головою в матусі...

— Що ж, непогано... — зауважив Доо Оахові, прочитавши уривки з його фантастичної повісті про землян. — Але... Мені здається, ти зловживавш фантастичними назвами... Якісь химерні слова... Абсурдні речі.

Відкинувшись на бильце крісла та повів далі:

— Ну, наприклад: хіба бувають міста на поверхні планети? Іх будують під землею. Можна, звичайно, припустити якісь варіанти, але ж у межах... прийнятного. До того ж страшенно втомлюють ці дикі найменування: місто, що зветься *Га-ва-на*, людина, яку звату *Педро*, напій, що називається *ром*. Чи варто на тунелі казати *ву-ли-ци*; я вже не кажу

про всі ці *со-роч-ки*, *шта-ни*, *ву-са...* Чесно кажучи, мені здається, що в своїй фантазії ти занадто відрівався від реального ґрунту.

Оах зітхнув і поглянув у свої зошити.

— Розумієте, я намагався створити в уяві цілій світ, зовсім не схожий на наш, і надати йому вірогідності... Якщо на Землі справді є люди, їхній світ мусить бути такий, яким я його з малював. Не знаю чому, але мені здається, він має бути саме таким.

Доо посміхнувся.

— Це тобі сорока на хвості принесла, га?..

Оах отетерів.

— Хвилинку... Як ви сказали... *Со-рока?*..

З іспанської переклав
Віктор ВІСЕНТЕ-РІВАС